

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/38/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519201800
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3519201800.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B., zastúpená: JUDr. Vladimír Fraňo, advokát so sídlom Haškova 18, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO: 37 918 460, proti žalovanému: Slovak Estate s.r.o., IČO: 50 050 907, so sídlom Tallerova 4, 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, zastúpený: Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., IČO: 47 240 482, so sídlom Žižkova 4D, 040 01 Košice – mestská časť Juh, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobkyne proti výroku II. uznesenia Okresného súdu Trenčín č. k. NM-4C/25/2022-174 zo dňa 30. januára 2024, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. tak, že stranám sporu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil podľa § 144, § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) vzhľadom na to, že žalobkyňa pred otvorením pojednávania vzala žalobu v celom rozsahu späť. Výrokom II. priznal žalovanému proti žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu podľa § 256 ods. 1 CSP z dôvodu procesného zavinenia zastavenia konania na strane žalobkyne.

1.2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovanému domáhala určenia, že kúpna zmluva uzavretá dňa 19.02.2019 medzi žalobkyňou (v mene ktorej konala správkyňa konkurznej podstaty JUDr. Otília Prachařová) ako predávajúcou a žalovaným ako kupujúcim, týkajúca sa prevodu spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/6-ina k pozemkom registra "C": parc. č. XXX - záhrada o výmere 1.343 m² zapísaný na LV č. XX pre k. ú. C., parc. č. XXX - orná pôda o výmere 581 m² zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. C.; parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 1.515 m² zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. C. a parc. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 1.589 m² zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. C., je neplatná.

1.3. Žalobkyňa pred otvorením pojednávania, po porade s právnym zástupcom ustanoveným v priebehu konania Centrom právnej pomoci, vzala žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že žaloba, v stave v akom bola podaná, neobstojí. Vo vzťahu k existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP žalobkyňa uviedla, že je poberateľkou starobného dôchodku, ktorý je jej jediným príjmom a je osobou v hmotnej núdzi.

1.4. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca ako dominus litis disponuje po začatí konania subjektívnym právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania. Späťvzatie žaloby je jednostranným procesným úkonom žalobcu, ktorý je adresovaný súdu. Účinky späťvzatia žaloby nastávajú jeho doručením súdu, pričom späťvzatie žaloby

nemôže žalobca následne odvolať ani iným spôsobom negovať jeho následky. Vzhľadom na uvedené, keďže žalobkyňa pred otvorením pojednávania vzala žalobu v celom rozsahu späť, súd prvej inštancie konanie zastavil.

1.5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu, nakoľko späťvzatím žaloby procesne zavinila zastavenie konania.

1.6. Vo vzťahu k § 257 CSP súd prvej inštancie dospel k záveru, že napriek tomu, že žalobkyňa uviedla (i keď nepreukázala), že je osobou v hmotnej núdzi a jediným jej príjmom je starobný dôchodok (podľa lustrácie vykonanej súdom prvej inštancie vo výške 389 Eur mesačne), postupovať podľa uvedeného ustanovenia by v danom prípade nebolo úplne spravodlivé.

1.7. Poukázal na to, že podanej žalobe o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy by nemohol vyhovieť z procesných dôvodov, pretože formulácia žalobného petitu nevyhovovala požiadavkám § 137 CSP, čo právne zastúpená žalobkyňa mala a mohla vedieť. Rovnako žaloba ani po hmotnoprávnej stránke nemala ďaleko od zjavne bezúspešného uplatnenia práva, nakoľko z jej obsahu vôbec nebolo zrejmé, ktorých 1/6-inových spoluvlastníckych podielov sa žaloba týka a o ktorých z týchto spoluvlastníckych podieloch sa má konať, keďže žalobkyňa na každej nehnuteľnosti vedenej na LV XX D. XXXX pre k. ú. C. vlastnila dva spoluvlastnícke podiely vo veľkosti 1/6-ina, ktoré nadobudla v rôznych obdobiach, pričom o jednom z týchto 1/6-inových spoluvlastníckych podielov rozhodoval Okresný súd Trenčín ako konkurzný súd v rámci incidenčného konania vedeného pod sp. zn. 22Cbi/9/2019 (predmetná vec nie je doposiaľ právoplatnej skončená).

1.8. Napriek takémuto stavu žaloby neboli zo strany žalobkyne urobené žiadne adekvátne procesné kroky, aby sa včas predišlo zbytočnej účasti právneho zástupcu žalovaného (sidliaceho v Košiciach) na nariadenom pojednávaní a s tým spojenému vzniku nákladov na strane žalovaného. Nemožno za tejto situácie od žalovaného spravodlivo požadovať, aby znášal trovy svojho právneho zastúpenia, vrátane hotových výdavkov spojených s cestou jeho právneho zástupcu z Košíc do Nového Mesta nad Váhom a späť, keďže žalovaný príčinu k podaniu tejto žaloby svojim konaním nedal (napr. protiprávnym úkonom a pod.). Poberanie starobného dôchodku alebo hmotná núdza na strane žalobkyne nemôže byť zákonite považovaná za dôvod hodný osobitného zreteľa s tým, že by neniesla žiadnu zodpovednosť za jej žalobou vyvolané trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia.

1.9. Súd prvej inštancie zároveň prihliadol na to, že zo strany právneho zástupcu žalovaného neboli v konaní podané žiadne písomné vyjadrenia vo veci a k zastaveniu konania došlo ešte pred otvorením pojednávania, a teda vo veci bolo poskytnutých len minimum úkonov právnej služby, čo má vplyv na výšku odmeny advokáta za poskytnuté právne služby.

2.1. Proti výroku II. uznesenia podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a žiadala, aby odvolací súd uznesenie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne zmenil tak, že náhradu trov konania stranám neprizná.

2.2. Žalobkyňa uviedla, že v danom prípade sú splnené podmienky na uplatnenie ustanovenia § 257 CSP vzhľadom na to, že je invalidnou dôchodkyňou, osobou zdravotne ťažko postihnutou, trpiacou onkologickým ochorením. Jej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 389 Eur mesačne, pričom jej mesačné výdavky spojené s bývaním predstavujú sumu cca 228 Eur. Okrem týchto výdavkov uhrádza žalobkyňa obci Očkov jeden krát ročne daň z nehnuteľností vo výške 27,72 Eur a miestny poplatok za komunálne odpady vo výške 70 Eur. Nakoľko trpí onkologickým ochorením, uhrádza nemalú sumu aj na liečbu tohto ochorenia. Žalobkyňa je odkázaná na pomoc svojho syna pri bežných činnostiach aj finančne. Sama by nedokázala uhrádzať všetky svoje náklady.

2.3. Žalobkyňa na preukázanie svojich tvrdení predložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, doklady o mesačných úhradách nákladov spojených s bývaním, rozhodnutie obce Očkov o vyrubení dane z nehnuteľností, rozhodnutie obce Očkov o vyrubení miestneho poplatku za komunálne odpady, lekárske správy, preukaz ZŤP, doklady o úhrade liekov.

2.4. Žalobkyňa považovala podanú žalobu za jediný možný prostriedok obrany proti žalovanému, ktorý predmetné podiely na nehnuteľnostiach kúpil len za účelom zisku. Túto skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že žalovaný požaduje od žalobkyne za predmetné podiely odplatu vo výške trhovej hodnoty nehnuteľností, resp. od trhovej hodnoty odvodené nájomné, ktoré však žalobkyňa nie je schopná uhradiť a ktoré sú omnoho vyššie ako suma, za ktorú predmetné podiely na nehnuteľnostiach nadobudol žalovaný. Pod hrozbou existenčných problémov podala žalobkyňa žalobu, ktorej petit však nebol formulovaný podľa požiadaviek

§ 137 CSP, pričom petit žaloby nebolo možné zmeniť na žalobu na určenie, či tu právo je, v súlade s § 137 písm. c) CSP z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie.

2.5. Poukázala, že u žalovaného ide o spoločnosť, ktorá podľa verejne dostupných informácií, dosiahla za rok 2022 celkové výnosy vo výške 1.903.991 Eur. Je teda zrejmé, že pomery medzi účastníkmi sú v hrubom nepomere v prospech žalovaného. Priznanie náhrady trov konania žalovanému, napriek skutkovému stavu, by tento nepomer ešte zväčšilo.

3.1. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správne. V celom rozsahu sa stotožnil s výrokom a odôvodnením napadnutého uznesenia.

3.2. Odvolanie žalobkyne považoval za nedôvodné a účelovo podané v snahe vyhnúť sa obligatórnym procesným sankciám za procesný postup žalobkyne v konaní. Žalovaný poukázal na to, že už v rámci podaného vyjadrenia k návrhu na vydanie neodkladného opatrenia žalobkyňi ozrejmil, v čom spočíva nesprávnosť jej argumentácie, na podklade ktorej došlo k iniciovaniu súdneho konania. Následne sa žalobkyňa vo veci samej domáhala určenia relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom žalovaný v ďalších vyjadreniach žalobkyňi objasnil právnu úpravu, na základe ktorej poukázal na procesnú neprípustnosť žaloby

v zmysle § 137 CSP. Napriek uvedenému žalobkyňa zotrvala na podanej žalobe a vec sa dostala až na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 30.01.2024 a na ktorom sa žalobkyňa rozhodla zobrať žalobu späť až po prezentovaní právneho názoru súdu, ktorý potvrdil správnosť argumentácie žalovaného. S účasťou na pojednávaní tak vznikli ďalšie výdavky spojené s cestovaním na pojednávanie a stratou času.

3.3. Žalovaný bol toho názoru, že žalobkyňa konala nezodpovedne, keď napriek jasnému zneniu zákonnej úpravy trvala na podanej žalobe, zavinila trovy konania spojené s vypracovaním právnych podaní a účasťou na pojednávaní, pričom k späťvzatiu žaloby pristúpila až keď mala nedôvodnosť podanej žaloby potvrdenú súdom v rámci predbežného právneho posúdenia.

3.4. S poukazom na § 256 CSP žalovaný uviedol, že žalobkyňa svojim procesným postupom zavinila zastavenie konania a taktiež trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, pokiaľ by sa žalobkyňa riadila právnou úpravou. Žalobkyňa nemôže základ argumentácie

o priznaní trov konania stavať na skutočnosti, že žalovaný je právnická osoba a žalobkyňa je fyzická osoba. Žalobkyňa mala dostatok času overiť si pravdivosť a relevantnosť argumentácie žalovaného tak, aby nevznikli ďalšie zbytočné trovy, k čomu však nedošlo. Taktiež súd by alternatívne nemohol založiť rozhodnutie o nepriznaní trov konania na skutočnosti, že žalobkyňa je zdravotne znevýhodnená a žalovaného potrestať za to, že vykonáva podnikateľskú činnosť a dosahuje určitú výšku obrátov.

4. V odvolacej replike žalobkyňa zotrvala na svojom odvolaní s tým, že poprela vyjadrenia žalovaného. Za podstatné považovala, že nezadala príčinu na podanie žaloby, ale bola k podaniu žaloby vyzvaná správkyňou v súvislosti so žalobou o vylúčení majetku zo súpisu. S poukazom na § 257 CSP a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 158/2015 mala za to, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil dôvody osobitného zreteľa, keď ju zaviazal žalovanému uhradiť trovy, nakoľko nevzal do úvahy jej veľmi zlý a neustále sa zhoršujúci zdravotný stav, vyžadujúci si značné finančné náklady, ani jej veľmi nízky príjem. Finančné a majetkové pomery žalobkyne sú tak kritické, že jej bol pridelený právny zástupca cestou Centra právnej pomoci v Trenčíne. Objektívne nie je schopná uhradiť trovy konania protistrany bez toho, aby sa dostala do nepriaznivej sociálnej situácie.

5. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

6.1. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie

prípustné (§ 357 písm. m) CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach odvolania (§ 379, § 380 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

6.2. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

6.3. Ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 OSP) nemožno považovať za predpis, ktorý by zakladal celkom voľnú možnosť súdu (v zmysle ľubovôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či vo veci neexistujú zvláštne okolnosti, ku ktorým treba pri stanovení povinnosti na náhradu trov konania výnimočne prihliadnuť. Uvedené ustanovenie preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o trovách konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 17/2009 zo dňa 28. januára 2010).

6.4. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 257 CSP (predtým § 150 OSP) treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (Najvyšší súd SR, sp. zn. 3 MCdo 5/2006).

6.5. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania.

6.6. Podľa názoru odvolacieho súdu sú v prejednávanej veci naplnené všetky predpoklady vyžadované pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

6.7. V súvislosti s majetkovým, sociálnym a osobným statusom žalobkyne, ktorý mal odvolací súd za dostatočne osvedčený, je potrebné poukázať na to, že 66-ročná žalobkyňa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má príjem zo starobného dôchodku vo výške 389,90 Eur mesačne. Okrem bežných výdavkov (preddavkové platby za energie vo výške 100 Eur mesačne, platby za zemný plyn vo výške 100 Eur mesačne, telefón vo výške 16,90 Eur mesačne, internet vo výške 10,88 Eur mesačne, daň z nehnuteľnosti na rok 2023 vo výške 27,72 Eur, miestny poplatok za komunálne odpady na rok 2023 vo výške 35 Eur), má žalobkyňa v súvislosti s onkologickým ochorením zvýšené výdavky na lieky a zdravotnícke pomôcky. Rovnako bol žalobkyni ako osobe z nedostatočným príjmom priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. Uvedené indikuje opodstatnenosť ex offio aplikácie ustanovenia § 257 CSP.

6.8. Naproti tomu úspešný žalovaný, vzhľadom na to, že ide o úspešnú spoločnosť, ktorá v roku 2022 zvýšila zisk o 117 % na 175.279 Eur a tržby jej narástli o 85 % na 1,803 mil. Eur, (zdroj: finstat), nemôže výraznejšie pociťovať ujmu spojenú s nepriznaním náhrady trov.

6.9. Vzhľadom na to, že neboli dané dôvody na potvrdenie ani na zrušenie uznesenia v jeho napadnutej časti, odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie vo výroku o náhrade trov konania zmenil procesným postupom podľa § 388 CSP a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

7. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).